2025-09-26 Rnr 78.25

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

REMISSVAR (Fi2025/01695)

Sänkt skatt på arbetsinkomster, pension och sjuk- och aktivitetsersättning

Förslaget i sammandrag

Inför budgetpropositionen för 2026 har regeringen aviserat förslag om sänkt skatt på arbetsinkomster, pension och sjuk- och aktivitetsersättning. I promemorian föreslås att:

- Det ordinarie jobbskatteavdraget ska förstärkas med totalt 17,36 miljarder kronor och riktar sig till heltidsanställda med låg eller medelhöga inkomster.
- Det förhöjda grundavdraget för personer som vid årets ingång har fyllt 66 år ska förstärkas med totalt 4,04 miljarder kronor.
- Skatten sänks för personer med inkomster i form av sjuk- och aktivitetsersättning.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Sacos ställningstagande

Saco har beretts möjlighet att lämna synpunkter och kommentarer på regeringens förslag inför budgetpropositionen 2026.

Förslag 4.2: Förstärkning av jobbskatteavdraget

Det ordinarie jobbskatteavdraget förstärks med 17,36 miljarder kronor. Det sker genom att skattereduktionen höjs för personer med arbetsinkomster som överstiger ca 192 000 kronor per år.

Kommentarer:

Regeringen föreslår att det ordinarie jobbskatteavdraget ska förstärkas för alla som har arbetsinkomster som överstiger motsvarande 16 000 kronor per månad. Utformningen innebär samtidigt att marginalskatten sänks på månadslöner mellan 16 000 kronor och 39 900 kronor (1,7 procentenheter). Detta kommer att öka köpkraften bland anställda och stärka de ekonomiska incitamenten att arbeta. Det uttalade syftet med förslaget är dock i första hand att stötta hushållen och den inhemska konsumtionen för att därigenom bryta lågkonjunkturen och främja återhämtningen i ekonomin.

Den rådande bedömningen just nu är att inflationen kommer att ligga nära inflationsmålet på två procent under 2025 och 2026, vilket innebär

Sveriges akademikers centralorganisation
Box 2206
103 15 Stockholm
Besök: Lilla Nygatan 14
Tel växel: 08-613 48 00
Fax: 08-24 77 01
E-post: kansli@saco.se
www.saco.se

att konsumtionsfrämjande finanspolitiska åtgärder kommer väl till pass för att stödja en återhämtning i ekonomin. Eftersom skattesänkningen i första hand riktar sig till personer med låga eller medelhöga inkomster, kommer effekten på konsumtionen att få bra genomslag eftersom gruppen generellt sett präglas av hög marginell konsumtionsbenägenhet. Men eftersom alla med arbetsinkomster får del av skattereduktionen, kommer den disponibla inkomsten att öka brett i arbetskraften. Statistik från SCB visar att konsumtionen har ökat något under det första och andra kvartalet 2025, men att utvecklingen har varit återhållsam. Saco instämmer därför i bedömningen att det finns ett behov av ytterligare stimulanser för att få i gång konsumtionens effekt på tillväxten i ekonomin.

Sysselsättningsgraden bland låg- och medelinkomsttagare är lägre än bland höginkomsttagare samtidigt som skatten på arbete är internationellt sett hög i den nedre delen av inkomstfördelningen. Saco anser därför att det finns utrymme att öka drivkrafterna för arbete genom sänkt skatt på arbete. Erfarenheterna av jobbskatteavdraget med dess tonvikt på att stimulera arbetsutbud och arbetsmarknadsdeltagandet hos låg- och medelinkomsttagare är goda. Men detta är i första hand långsiktiga effekter eftersom beteendeförändringarna behöver tid för att få fullt genomslag. Man ska därför förvänta sig att det tar ett antal år innan effekten får fullt utslag på sysselsättning och arbetskraftsdeltagande. **Saco tillstyrker förslaget**.

Samtidigt vill Saco vara tydlig med att det inte är lämpligt att fortsätta med att lappa och laga i skattesystemet hur länge som helst utan en långsiktig plan för hur välfärden ska finansieras. Hundratals förändringar i skattesystemet har genomförts och urholkat den reform som genomfördes i början på 1990-talet. Skatteforskare är eniga om behovet av en övergripande reform som tar ett helhetsgrepp om skattesystemet med syfte att effektivisera och anpassa utformningen till dagens situation. Nu krävs därför politiskt mod som bör inledas med att regeringen tillsätter en parlamentarisk utredning med syfte att ta fram gemensamma principer för hur skattesystemet bör vara formulerat med syfte att enas över blockgränserna om hur ett långsiktigt och stabilt skattesystem skulle kunna se ut. Dagens lapptäcke av regler och undantag innebär att det finns effektivitetsvinster att hämta genom en totalöversyn. Ett flertal rapporter och utredningar från exempelvis SNS och ESO har gett exempel på hur ett nytt effektivare skattesystem skulle kunna utformas. Nu återstår politisk handlingskraft.

Förslag 5.2: Förstärkning av det förhöjda grundavdraget

Det förhöjda grundavdraget förstärks med 4,04 miljarder kronor. Det sker genom att det särskilda beloppet som läggs till det ordinarie grundavdraget höjs för personer med förvärvsinkomster som överstiger ca 192 000 kronor per år.

Kommentarer:
Till skillnad från jobbskatteavdraget, som är en skattereduktion, är grundavdraget en reduktion av den beskattningsbara inkomsten. Det särskilda beloppet som tillsammans med grundavdraget benämns det *förhöjda grundavdraget* ges till den som vid årets ingång har fyllt 66 år (åldersgränsen följer riktåldern och 2027 höjs den därför till 67 år, prop. 2023/24:91).

Syftet med förslaget om att höja det särskilda beloppet är att behålla förhållandet mellan skatt på arbete och pension. Det handlar därför i första hand om en följdändring relaterat till förstärkningen av det ordinarie jobbskatteavdraget. Saco anser att pension ska betraktas som uppskjuten lön och ska därför beskattas på liknande sätt. **Saco tillstryker förslaget**.

Men att förstärka det förhöjda grundavdraget påverkar både pensions- och arbetsinkomster, vilket gör skattesänkningen bred. Att stimulera personer som kan och vill arbeta högre upp i åldrarna är viktigt i ljuset av den demografiska utvecklingen. Det är viktigt att de ekonomiska incitamenten är tydliga. I det avseendet kan förslaget verka i motsatt riktning via en inkomsteffekt och som leder till att fler väljer att gå i pension tidigare i stället för att vara kvar i arbetskraften på hel- eller deltid. Saco instämmer dock i den bedömning som beskrivs i promemorian om att det inte handlar om någon större effekt. Men tydliga ekonomiska incitament att arbeta vidare högre upp i åldrarna måste vara prioriterat för att klara den demografiska utvecklingen.

Förslag 6.2: Förstärkning av skattereduktionen för sjuk- och aktivitetsersättning

Skattereduktionen för personer med sjuk- och aktivitetsersättning ska förstärkas för att ta bort skillnaden i beskattning av sådan ersättning och av arbetsinkomster. Det sker genom att skattereduktionen höjs för alla som har ett underlag som överstiger ca 54 000 kronor per år.

Kommentarer:
Saco anser att det finns goda fördelningspolitiska argument för att gynna gruppen med sjuk- och aktivitetsersättning. Personer som har sin försörjning via sjukersättning eller aktivitetsersättning har i högre utsträckning en låg ekonomisk standard jämfört med befolkningen som helhet. Skillnaden har dessutom förstärkts över tid eftersom ersättningsnivån inte har följt den generella löneutvecklingen. Saco ser därför att det finns ett behov av att höja den ekonomiska standarden för gruppen, vilket exempelvis kan ske genom höjd ersättningsnivå, en mer ändamålsenlig indexering av ersättningsnivån (tillsätt utredning, dir 2022:62) eller genom ett höjt bostadstillägg. Det bör däremot inte ske via skattesystemet eftersom det bidrar till ett redan komplicerat skattesystem som blir mindre transparent och mer svåröverskådligt.

Saco avstyrker idén om att ha ett skatteavdrag för det aktuella syftet och förkastar därför också idén om att förstärka skatteavdraget på det sätt som beskrivs i promemorian. Saco har i tidigare remissvar argumenterat för att skattereduktioner ska användas sparsamt, och bör motiveras av ett ökat arbetsutbud, fler arbetade timmar eller ökad sysselsättning. I det här fallet blir effekten den motsatta.

Sveriges akademikers centralorganisation
Med vänliga hälsningar

Lena Granqvist
Samhällspolitisk chef

Thomas Andrén
Välfärdsekonom